23706717955

Құжатқа қол қойылған: Абдуғалиев Д. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Касымов М. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Едрисова Г. М., 17.04.2026

Қ А У Л Ы

2026 жылғы 8 сәуір №6003-25-00-4к/2725(2) Астана қаласы

Қазақстан Республикасы Әкімшілік істер жөніндегі кассациялық сотының құрамда:

төрағалық етуші - судья Д.А.Әбдіғалиев,

судьялар - М.А. Қасымов, Г.М. Ыдырысова.,

прокурор Жоламанова Л.Е.,

мүдделі тұлғаның өкілі Атайбекова К.Е. қатысуларымен:

ашық сот отырысында талап қоюшылар дара кәсіпкерлер Бахтияр Абдашимович Байбосынов, Длимурат Эргашваевич Эрназаров, Камилла Абдуллаевна Пайзиеваның жауапкер «Шымкент қаласының мемлекеттік сатып алу басқармасы» мемлекеттік мекемесіне, мүдделі тұлғалар Шымкент қаласы білім басқармасының «№58 жалпы орта білім беретін мектеп» коммуналдық мемлекеттік мекемесі, мүдделі тұлғалар дара кәсіпкерлер Б.Н.Берденова, Г.М.Аргинбаева, А.Утешова, Л.Ахметова, Г.Тлемисова, «Жортар» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі, З.Х.Бабамамедова, К.А.Пайзиева, А.Парманов, Г.Айнамкулова, Г.К.Борбекова, С.А.Айнамкулова, К.А.Пайзиева, С.Абилова, С.М.Сейдалиева, К.Балгымбаева, Д.Эрназаров, «Үш бұлақ» балалар сауықтыру орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіне 2025 жылғы 8 сәуірдегі №13829296-ОК1 конкурс қорытындысы туралы хаттаманы заңсыз деп тану, күшін жою, 2025 жылғы 12 мамырдағы шешімін заңсыз деп тану, күшін жою және конкурс нәтижесін қайта қарауды міндеттеу туралы талап қоюмен түскен әкімшілік іс бойынша қабылданған,

мүдделі тұлға Берденова Балжан Нысанбекқызының Шымкент қаласы мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының 2025 жылғы 27 маусымдағы шешіміне, Шымкент қаласы сотының әкімшілік істер жөніндегі сот алқасының 2025 жылғы 25 тамыздағы қаулысына берген кассациялық шағымы бойынша келіп түскен әкімшілік істі қарап,

А Н Ы Қ Т А Д Ы:

Талап қоюшылар жоғарыда аталған әкімшілік талаптармен сотқа жүгінді.

Шымкент қаласының мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының 2025 жылғы 27 маусымдағы шешімімен талап қою қанағаттандырылып, «Шымкент қаласының мемлекеттік сатып алу басқармасы» ММ-нің 2025 жылғы 8 сәуірдегі «№58 мектеп бойынша тамақтандыру қызметтерін сатып алу туралы» №13829296-ОК1 конкурс бойынша қорытындылау хаттамасы заңсыз деп танылып, күші жойылған.

6003-25-5-15/3684

Құжатқа қол қойылған: Абдугалиев Д. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Касымов М. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Едрисова Г. М., 17.04.2026

Сонымен қатар аталған конкурс қорытындысы бойынша шығарылған 2025 жылғы 12 мамырдағы шешімі заңсыз деп танылып, күші жойылып, «№58 мектеп бойынша тамақтандыру қызметтерін сатып алу туралы» №13829296-ОК1 конкурс қорытындысын қайта қарап, қорытындылау міндеті жүктелген.

Шымкент қаласы сотының әкімшілік істер жөніндегі сот алқасының 2025 жылғы 25 тамыздағы қаулысымен бірінші сатыдағы сот шешімі өзгеріссіз қалдырылды.

Кассациялық шағымда мүдделі тұлға Берденова Б.Н. сот актілерін жоюды, талапты қанағаттандырудан бас тарту туралы жаңа шешім қабылдауды сұрайды.

Алдынғы сатыдағы соттарда қатысқан, сот отырысының күні, уақыты және форматы туралы тиісінше хабарландырылған өзге тұлғалар оған келмеді, келмеу себептері туралы сотқа хабарламады.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің (әрі қарай - ӘРПК) 115-бабының бірінші бөлігіне сәйкес іске қатысушы тұлғалардың тиісінше хабарландырылуы шартымен олардың келмеуі сот отырысын өткізуге кедергі болмайды.

Сот отырысына қатысатын тұлғаларды тыңдап, кассациялық шағымды қанағаттандырудан бас тартуды жөн санаған прокурордың қорытындысын ескеріп, кассациялық шағымның дәлелдерін талқылап, іс материалдарын зерттеп, кассациялық сот мынадай қорытындыға келеді.

ӘРПК 169-бабының бірінші бөлігінің талаптарына сәйкес кассациялық шағым тәртібі және кассациялық сатыдағы сотта іс жүргізу Қазақстан Республикасының Азаматтық процестік кодексінің (бұдан әрі - АПК) қағидаларымен айқындалады.

АПК 438-бабының бесінші бөлігіне сәйкес АПК 434-бабының бірінші бөлігінде көрсетілген, заңды күшіне енген сот актілерін кассациялық тәртіппен қайта қарауға негіздер заңсыз сот актісін шығаруға алып келген АПК 427-бабында көзделген материалдық және процестік құқық нормаларының елеулі бұзылуы болып табылады.

Мұндай бұзушылықтарға соттар жол берген жоқ.

Іс материалдарынан 2025 жылғы 8 сәуірде «Шымкент қаласының мемлекеттік сатып алу басқармасы» мемлекеттік мекемесі №13829296-ОК1 конкурс қорытындысының хаттамасымен №58 жалпы білім беретін орта мектеп оқушыларын тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша қызметтерді сатып алу конкурсының жеңімпазы болып жеке кәсіпкер Б.Н. Берденова (22 балл) танылғаны көрінеді.

Талапкерлер - жеке кәсіпкерлер Б.А. Байбосынов, Д.Э. Эрназаров, К.А.Пайзиева конкурс қорытындысымен келіспей, ЖК Берденоваға балл есептеу кезінде бұзушылықтарды, аспазшылардың (И. Адамбаева, Ж.Төлеген және т.б.) еңбек өтілі туралы мәліметтер анық емес екенін, сондай-ақ аспаздарға аккредиттелмеген орталықтар («Маман», «Специалист», «Global

Құжатқа қол қойылған: Абдугалиев Д. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Касымов М. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Едрисова Г. М., 17.04.2026

2021») берген біліктілікті арттыру (5-разряд) туралы құжаттардың жарамсыздығын көрсете отырып, әкімшілік талап қою берді.

Сот талап қоюды қанағаттандыру туралы шешім қабылдағанда, бірінші сатыдағы сот келесі мән-жайларға сүйенді. Аспазшылардың еңбек өтіліне қатысты мәселе бойынша сот аспазшы И. Адамбаеваның еңбек өтілі толық 12 айға жетпейтінін анықтады: еңбек кітапшасындағы жазбаларға сәйкес, алдыңғы жұмыс берушімен еңбек шарты 2024 жылдың 30 сәуірінде бұзылды, ал ЖК Берденова оны 2025 жылдың 5 қаңтарында жұмысқа қабылдады. 2024 жылдың мамыр-желтоқсан айлары аралығында БЖЗҚ-ға аударымдарды басқа ұйым - «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» АҚ жүргізді, алайда еңбек кітапшасында аспаз болып жұмыс істеген бұл кезең расталған жоқ. Сол сияқты, аспазшы Ж. Төлегенге қатысты: алдыңғы еңбек шарты 2024 жылғы 1 қарашада бұзылды, ЖК Берденова оны 2025 жылғы 5 қаңтарда қабылдады, жиынтық еңбек өтілі 11 айды құрайды. Бірінші сатыдағы сот конкурстық комиссия аталған аспаздарға өтілі үшін балды заңсыз берді деген қорытындыға келді.

Аспазшылардың біліктілік құжаттары мәселесі бойынша бірінші сатыдағы сот «Маман» оқу-өндірістік орталығы (Шымкент қ.) мен «Global 2021» орталығы берген 5-разрядты беру туралы сертификаттар аталған ұйымдар Шымкент қаласының кәсіпкерлер палатасы жүргізетін кәсіптік біліктілікті танудың аккредиттелген орталықтарының тізіліміне енгізілмегендіктен, біліктілікті растау ретінде ескеріле алмайды деп есептеді.

Апелляциялық сатыдағы сот бірінші сатыдағы соттың шешімімен келісті.

Төмен тұрған соттардың қорытындыларын тексере отырып, кассациялық сот шағым келтіріліп отырған сот актілері заңды және негізді түрде шығарылды, соттардың құқықтық ұстанымы істің мән-жайларына және бұл жағдайда қолдануға жататын материалдық және процестік құқық нормаларына сәйкес келеді деген қорытынды жасады.

Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына (бұдан әрі - БЖЗҚ) аударымдар ол ұсынған аспаздардың өтілін растайды деген кассациялық шағымның дәлелінен бас тартуға жатады.

Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексінің 23-бабының 27-тармағына, 34-бабына және 35-бабының 3-тармағына сәйкес еңбек қатынастары тек қана тіркелген еңбек шарты, еңбек кітапшасы және enbek.kz порталының мәліметтері негізінде туындайды және тоқтатылады.

БЖЗҚ деректері еңбек кітапшасында үзілістер болған жағдайда өтілін растамайды. Соттар еңбек кітапшаларын дұрыс зерттеп, есептеулерді дұрыс жүргізді.

Еңбек министрлігінің хаттарына сілтеме жасай отырып, біліктілікті арттыру үшін аккредиттеу талап етілмейтіні, біліктіліктің жарамдылығы туралы уәж жөнсіз болып табылады.

Бұл жағдайда конкурс Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 598 бұйрығымен бекітілген

6003-25-5-15/3684

Құжатқа қол қойылған: Абдугалиев Д. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Касымов М. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Едрисова Г. М., 17.04.2026

«Мемлекеттік орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында, қосымша білім беретін мектептен тыс ұйымдарда білім алушыларды тамақтандыруды ұйымдастыру, сондай-ақ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдарда, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында тәрбиеленетін және білім алатын балаларды тамақтандыруды қамтамасыз етуге байланысты тауарларды сатып алу қағидаларымен» (бұдан әрі - Қағидалар) реттеледі.

7-қосымшаның 2-тармағының мағынасына және оған ескертпеге сәйкес 5-разрядты аспаздың біліктілігі белгіленген нысан бойынша разряд беру туралы құжатпен расталуға тиіс.

Яғни, конкурсқа қатысушы аспазшы үшін ұпай алуы үшін (білікті аспазшылардың болуы үшін 10 ұпайға дейін), ол аспаздың біліктілігін (разрядын) растайтын құжаттың электрондық көшірмесін қоса беруге міндетті. Бұл құжат қатаң түрде уәкілетті орган бекіткен нысан бойынша болуы тиіс. Уәкілетті орган - бұл аспазшыларға кәсіптік білім беруге және дәрежелер беруге жауапты мемлекеттік орган. Бұл жағдайда бұл Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігімен және Өңірлік кәсіпкерлер палатасымен байланысты.

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары — Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 22 маусымдағы № 231 бұйрығымен «Кәсіптік оқытуды ұйымдастыру және қаржыландыру қағидалары» бекітілді. Бұл бұйрық кімнің (аспаз мамандығын қоса алғанда) техникалық және қызмет көрсету мамандықтары бойынша кәсіптік оқытуды, қайта даярлауды және біліктілік разрядтарын беруге құқығы бар екенін реттейді.

Осы бұйрықтың 11-тармағына сәйкес өңірлік кәсіпкерлер палатасы (Шымкентте — Шымкент қалалық кәсіпкерлер палатасы) мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру үшін оқу ұйымдарын іріктеуді жүзеге асырады және оларды кәсіптік даярлауға, қайта даярлауға, біліктілігін арттыруға және кәсіптер бойынша біліктілік беруге құқығы бар оқу орталықтары мен ұйымдарының тізіліміне енгізеді. Кәсіпкерлер палатасының осы ресми тізіліміне енгізілген ұйымдар ғана разрядты беру туралы белгіленген үлгідегі құжаттарды (сертификат немесе куәлік) беруге құқылы. Көрсетілген Қағидаларға 13-қосымша біліктілік разрядын беру туралы құжаттың (сертификаттың) үлгісін бекітеді. Осы үлгі бойынша немесе тізілімге енгізілмеген ұйым берген құжат тиісінше емес деп есептеледі.

Белгіленген нысан - № 231 бұйрыққа 13-қосымшада бекітілген ресми бланк (үлгі). Кәсіпкерлер палатасының ресми тізіліміне енгізілген оқу орталықтары ғана осындай құжаттарды беруге құқылы.

Ал төмен тұрған соттар ЖК Берденова ұсынған аспаз Қ. Бердібектің куәлігіне сәйкес аталған аспаз 2024 жылғы 23 қазаннан бастап 2025 жылғы 22 қаңтарға дейінгі аралықта Шымкент қаласының «Маман» оқу-өндірістік орталығында аспазшы мамандығы бойынша толық оқу курсынан өткенін

6003-25-5-15/3684

Құжатқа қол қойылған: Абдуғалиев Д. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Қасымов М. А., 17.04.2026
Құжатқа қол қойылған: Едрисова Г. М., 17.04.2026

және оған 5-разрядты аспаз біліктілігі берілгенін анықтады. Алайда, жоғарыда көрсетілген Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес біліктілік разряды туралы сертификатты белгіленген үлгі бойынша беру көзделген. Берілген куәлік сәйкес сертификат болып табылмайды, яғни біліктілігін растайтын құжат белгіленген талаптарға сәйкес келмейді. Сонымен қатар, «Маман» оқу-өндірістік орталығы мекеме ретінде еш жерде тіркелмеген. Біліктілік туралы осы сияқты құжаттарды сол орталық аспазшылар И. Адамбаева, Ж. Төлеген және басқаларға да берген.

Осылайша, заң аспаздың біліктілігін курстардан алынған кез-келген сертификатпен растауға мүмкіндік бермейді, бұл жағдайда оған құқығы бар ұйым берген мемлекет бекіткен үлгі бойынша ресми құжат (Кәсіпкерлер палатасының тізіліміне енгізілген) ғана міндетті болып табылады. Конкурсты ұйымдастырушы ЖК Берденовадан және басқа да қатысушылардан тиісті емес құжаттарды қабылдаған кезде дәл осы талапты бұзды.

Талапкерлердің құжаттарында бұзушылықтардың болуы туралы кассациялық шағымдағы уәж бас тартуға жатады, өйткені ол бірінші сотта да, апелляциялық сатыдағы сотта да зерттеу нысаны болған жоқ. ҚР АПК-нің 449-бабы шегінде әрекет ететін кассациялық соттың жаңа дәлелдемелерді өз бетінше зерттеуге және төмен тұрған соттар бағасын бермеген мән-жайларды анықтауға құқылы емес.

Осылайша, бірінші және апелляциялық сатыдағы соттар істің мән-жайларын жан-жақты және толық зерттеді, дәлелдемелерге дұрыс баға берді, материалдық және процестік құқық нормаларын дұрыс қолданды, оларды жоюға негіз жоқ.

ӘРПК 169-бабының бірінші бөлігін, АПК 451-бабының екінші бөлігінің 1) тармақшасын басшылыққа ала отырып, кассациялық сот,

ҚАУЛЫ ЕТТІ:

Осы іс бойынша Шымкент қаласы мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының 2025 жылғы 27 маусымдағы шешімін, Шымкент қаласы сотының әкімшілік істер жөніндегі сот алқасының 2025 жылғы 25 тамыздағы қаулысын күшінде қалдырылсын.

Мүдделі тұлға Берденова Балжан Нысанбекқызының кассациялық шағымы қанағаттандырусыз қалдырылсын.

Төрағалық етуші судья Д. Әбдіғалиев

Судьялар М. Қасымов

Г. Ыдырысова

6003-25-5-15/3684

6003-25-5-15/3684

Құжатқа қол қойылған: Едрисова Г. М., 17.04.2026

Құжатқа қол қойылған: Касымов М. А., 17.04.2026

Құжатқа қол қойылған: Абдугалиев Д. А., 17.04.2026